

เสียงครูภาษาไทย

ไพโรจน์ งามงาม

ครูลาวัลย์ สังข์พันธานนท์

ภาควิชาภาษาไทย และภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปณะสังคมมุ่งพัฒนาทางวัตถุ เอาตัวเลขทางเศรษฐกิจเป็นตัวตั้ง สิ่งที่เรามักพบได้ก็คือ ความอ่อนท้อในชีวิตจิตใจของผู้คน ทางการศึกษา ทางการศิลปวัฒนธรรม สำนึก ที่ถือเป็นหัวใจสำคัญของชาติ

“ปัญหาคือ นิสิตไม่ชอบอ่านวรรณคดี วรรณกรรม ไม่ชอบอ่านหนังสือ เวลาสั่งงานชอบคัดลอกจากอินเทอร์เน็ตมาส่ง... คนที่เรียนภาษาไทย ควรจะรักการอ่าน รักการเขียน การคิดวิเคราะห์ สืบค้นหาความรู้ ทั้งนี้ทั้งนั้นปัญหาเกิดจากรัฐบาลไม่สนใจแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง มีนักเรียนที่เข้ามาวิทยาลัยจำนวนมาก เขียนหนังสือไม่ถูก แม้แต่คำง่ายๆ เพราะถูกละเลย ห้ามให้การบ้านเยอะ บอกได้ว่ายังไม่ทันนักเรียนที่มาเข้ามหาวิทยาลัยก็ฉลาดน้อยลง เพราะนโยบายการจัดการศึกษาของชาติเราเอง... วรรณคดีให้คนไทยอ่านให้มากขึ้น ให้เห็นความสำคัญของวรรณคดี วรรณกรรมที่ดี ให้ซึมซับตั้งแต่เป็นเด็กจนโต...”

ครูลาวัลย์ สังข์พันธานนท์, ผู้อยู่กับการเรียนการสอน การเขียนการอ่านมานาน เริ่มต้นด้วยปัญหาที่พบเห็นเป็นประจำ กระนั้นก็ยังเพียรพยายามทำหน้าที่ของครู...

“การสอบปัจจุบันจะเน้นให้นิสิตอ่านตัวบทวรรณคดี เช่น ‘ขุนช้าง ขุนแผน’ ‘รามเกียรติ์’ ‘อิเหนา’ ‘สามัคคีเภทคำฉันท์’ ‘อิสรราชคำฉันท์’ ‘มัทนพารา’ ฯลฯ ให้อ่านออกเสียงเป็นทำนองเสนาะ ถนัดสอนอ่านและวิเคราะห์มากกว่า หนักการเขียน กิจกรรมที่ทำสม่ำเสมอ คือจัดบรรยายวิชาการ

ให้โรงเรียน โดยเชิญนักเขียนมีชื่อเสียงมาบรรยายให้นักเรียน ฟัง ตั้งแต่ที่โรงเรียนสุโขทัยวิทยาคม มาถึงที่มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ได้ช่วยสามี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดอกเตอร์ธัญญา สังข์พันธานนท์ จัดค่ายวรรณกรรมสัญจร ตั้งแต่ปีแรก จนถึงบัดนี้ 21 ปีแล้ว..."

เส้นทางชีวิตครูลาวัญญ์ คนสุโขทัย เรียนประถมโรงเรียนผดุง ศิลป์ เรียนมัธยมโรงเรียนอุดมสมบูรณ์ ประกาศนียบัตรชั้นต้น ป.กศ. (เทียบเท่า ปวช.) และประกาศนียบัตรชั้นสูง ป.กศ.สูง (เทียบเท่า ปวส.) วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม ปริญญาตรีการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) เอกภาษาไทย มศว.พิษณุโลก ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. เอกภาษาไทย มศว.พิษณุโลก ปริญญาเอก ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต ศศ.ด. ภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร เคยสอนระดับมัธยมต้น-มัธยมปลาย โรงเรียนสุโขทัยวิทยาคม ก่อนย้ายตามสามี คือ ไพฑูริย์ ธัญญา โอนย้ายจากสุโขทัย มาอยู่ มศว.มหาสารคาม

"เริ่มสอนที่โรงเรียนมหาชัยพิทยาคม เป็นโรงเรียนมัธยม

ประจำตำบล ซึ่งมีความต่างจากโรงเรียนที่สุโขทัยมากราวฟ้า กับดิน สุโขทัยนักเรียนเกือบ 3,000 คน แต่ที่สอนใหม่มีนักเรียนไม่ถึง 1,000 คน ต้องปรับตัวอย่างมากจากโรงเรียนขนาดใหญ่ อุปกรณ์พร้อม มีระบบการทำงานเป็นรูปแบบชัดเจน ปีแรกที่ย้ายมามหาสารคาม ครูสอนภาษาไทยเต็มหมดแล้ว ต้องสอน วิชาพุทธศาสนาอยู่เกือบปี กว่าจะได้สอนภาษาไทย หลังจากนั้น ได้เข้ามาสอนนักวิจัยที่สถาบันวิจัยวลัยรุกขเวช ทำวิจัยเกี่ยวกับการทอไหม ย้อมสีไหม อยู่เกือบสองปี จึงสอบโอน เข้าเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย และ ภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จนถึงปัจจุบัน..."

เป็นนักอ่านตั้งแต่ยังเด็ก แม้ จะผ่านประสบการณ์ถูกแม่ห้าม อ่านหนังสือ...

"เลือกเรียนเอกภาษาไทย เพราะอยากอ่านนิยาย สมัย เรียนชั้นประถม-มัธยม พ่อ-แม่ เป็นครู แต่แม่ไม่ยอมให้อ่าน หนังสืออื่นใดนอกจากหนังสือ เรียน หนังสือเด็กก๊าวหน้า หนังสือมิตรครู เก็บกอดมาก อยากอ่านนิยาย เริ่มแอบอ่าน 'แก้วขนเหล็ก' 'จอมเมฆินทร์' จากบางกอก เข้า 'เพชรพระอุมา' ฉบับปกอกเกิดนึก อ่านจนแม่จับได้ โดนตี แม่ไปฟ้องโรงเรียน ถูกทัณฑ์บน

ถูกตีหน้าเสาธง เพราะอ่านนิยายในห้องเรียน ที่สำคัญคือ คะแนนสอบตกเป็นที่เกือบสุดท้ายของ ห้อง...พอเรียนเอกภาษาไทย ระดับชั้น ปกศ.ชั้นสูง อ่านนิยาย ทุกชนิดตามต้องการ..."

กลายเป็นครูผู้สอนเขียนอ่านในหลายรูปแบบ รวมทั้งการ อ่านทำนองเสนาะ...

"สอนประวัติวรรณคดี วรรณคดีมรดก การเขียนชั้น มัธยมปลาย และสอนประวัติวรรณคดี สุนทรียภาพในภาษาไทย วรรณคดีชนบทประเพณี การอ่านและภาษาลาวเบื้องต้นใน มหาวิทยาลัย...สอนการอ่านทำนองเสนาะเพื่อสืบสานให้คงอยู่ ไม่ตายไปจากภาษาไทย ปัจจุบันครูไม่ค่อยสอนการอ่านทำนอง เสนาะเพราะครูชื่อ CD มาเปิด ครูไม่ยอมอ่าน เมื่ออ่านไม่ได้ ไม่อ่าน จึงละเลยไม่สอนหรือบังคับเด็ก..."

สุดท้าย สำหรับการเรียนภาษาอื่นเพื่ออาเซียน ครูลาวัญญ์ บอกว่า...

"หนึ่ง-ควรเรียนภาษาอังกฤษ เพราะเป็นภาษาที่จะได้ใช้มากที่สุด สอง-ควรเรียนภาษาอาเซียนอย่างน้อยหนึ่งภาษา (ที่ไม่ใช่ ภาษาไทย) ความรู้ขนาดอ่านออก-เขียนได้ สนทนาได้ตอบในชีวิต ประจำวันได้ โรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ประถม ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน..."

ศุกร์ ๕ เมษายน ๒๕๕๖ ■